

OM VÄGEN TILLBAKA EFTER KRASCHEN

”När jag mådde som värst förstod jag hur tunn linjen är mellan att ta sig tillbaka eller att tappa greppet. Bli den som dricker på en parkbänk”, säger Mattias Kranz. Det här är en historia om hur man som människa tar sig igenom när ens företag står på randen till konkurs.

Text: Marie-Louise Olsen • Foto: Oskar Omne

Från Företagaren nummer 5, 2013

I mars 2010 köper **Mattias och Kaarina Kranz** familjeföretaget Repus. Det är deras dröm att driva företag tillsammans. De investerar sina besparingar och belånar familjens hus. Mattias har tidigare varit marknadschef i norra Europa på industriföretaget Habia Cable. Kaarina, ekonom med inriktning på redovisning och ekonomisk styrning, var projektledare för bolagiseringen av SJ.

Repus är ett på pappret välmående bolag med stabil vinst. De får lån från en lokal sparbank och Almi.

Företaget tappar omgående 75 procent av sin omsättning. Mattias och Kaarina anser sig förda bakom ljuset av säljarna och företagets tidigare revisor, PwC. De stämmer revisorn och medan rättsprocessen maler balanserar Repus i fyra år på randen till konkurs. Hösten 2013 kunde du läsa om deras kamp i Företagaren.

SÅ SITTER VI åter i konferensrummet i det rödmålade trähuset på industriområdet i Bro utanför Stockholm. Det var här Mattias och Kaarina Kranz för fyra år sedan första gången berättade sin historia. Mattias hämtar kaffe och en flaska kolsyrat vatten. På golvet leker den tvååriga hunden Triz med en illgul tennisboll.

– Vi har unnat oss henne, säger Mattias och kelar med yrvädret.

Kaarina dröjer lite. Hon har fastnat i telefon. De har medarbetare inhyrda på deltid och en

doktorand, men är ensamma på kontoret just den här dagen.

Mattias tar en klunk kaffe och ger en snabb resumé av det som har hänt sen sist. Han berättar sakligt om misstag de insett att de gjorde när de granskade företaget före köpet. Om vad han lärt sig om det skydd man har, och inte har, i lagen. Om rättegångar, revisorer och advokater. Om att gå till banken och säga: ”Vi kan inte betala.”. Om att jobba heltid, men inte ta ut lön.

Och allt det där är viktigt. Men det Mattias tror att fler verkligen måste få höra, är hur man reagerar som människa, som privatperson, när man inser att man dragit ner familjen i ekonomisk kris. Om hur det är att vara företagare när man hittar sin fru gråtande, för det är dags för kontrollbalansräkning och hon tror inte att pengarna kommer att räcka. Och då ändå, dagen efter, tvingar sig själv att leende åka på kundbesök. Till exempel.

När vi kommit så här långt i berättelsen kämpar Mattias för att hålla tillbaka tårarna.

– Jag åltade hur jag kunde vara så dum. Att jag inte upptäckte bluffen. Hur kunde jag göra det här mot min familj. Till slut höll jag på att gå sönder inifrån. Jag kunde inte sova. När jag mådde som värst förstod jag hur tunn linjen är mellan att ta sig tillbaka efter en kris och att tappa greppet. Hur snabbt man kan gå från framgångsrik till den som dricker öl på en parkbänk om man fattar fel personliga beslut. Och jag insåg att oavsett vad som händer med Repus, har vi mycket

”Vad som än händer med företaget, har vi mycket kvar om vi klarar att hålla ihop oss själva och familjen”

Repus levererar ventilations-
utrustning, nu senast till
Vasamuseets restaurang.

kvar om vi klarar att hålla ihop oss själva och familjen, säger han.

Så mitt i kaoset bestämmer Mattias och Kaarina att de tänker göra vad som krävs för att rädda sitt förhållande. Och det, tror Mattias, är vad som gjorde att de också klarade rädda företaget.

Kaarina, som nu kommit in i rummet, håller med.

– Att rädda Repus skulle ta tid, oavsett om vi fick skadestånd från revisorn eller inte. Vi var tvungna att planera för att orka länge, säger hon.

TELEFONEN RINGER. Mattias smiter ut för att svara. Medan han är borta berättar Kaarina om hur hennes liv sett ut. Tanken var alltid att hon en dag i veckan skulle sköta ekonomin på Repus. Resten av tiden skulle hon förverkliga en annan dröm: att driva egen konsultfirma inom ekonomi och verksamhetsutveckling.

– Den har gått bra. Jag har bland annat suttit som inhyrd CFO (chief financial officer) med turn-arounds som uppdrag och arbetat med byten av affärssystem. Men problemen i Repus pausade min personliga utveckling. När vår ekonomi hängde på att jag drog in alla pengar, kunde inte jag investera i att bygga upp min verksamhet. I stället fick jag ta uppdrag som gav mest på kort sikt. Det har varit frustrerande, säger hon.

Mattias: – Det var mentalt tungt för dig att se dina pengar försvinna i det blysnäket. Stundtals hade vi ganska olika känslor för Repus. Som säl-

jare fick jag ett positivt inflöde när jag märkte att kunderna, precis som vi, trodde på produkten. Men du såg bara ekonomin, de mörka delarna.

Kaarina: – Jag såg potentialen i Repus, men inte med den beläning vi hade. När Mattias leende berättade om ett nytt projekt, tänkte jag: ”Mmm. Bra. Men jag vill se pengarna.”

Mattias: – När det var som mörkast, och jag såg att allt det där drog ner dig under vattenytan, då kände jag: ”Fy faan. Är det värt det här?”

Det blir tyst en stund.

Hur hjälper man varandra, när båda sjunker?

Mattias: – Jag hade en sjukförsäkring som gav mig ett antal besök hos en terapeut. För mig var det räddningen att få professionell hjälp att hantera alla de tankar jag hade. Jag insåg att för att klara stressen var jag tvungen att ta hand om mig själv. Börja träna. Inte jobba övertid, utan göra saker utanför företaget. Jag skjutsade barnen till aktiviteter.

Kaarina: – Jag är en doer, jag jobbar på. Men smållarna gjorde mig handlingsförlamad. →

”Banken och Almi har varit ett fantastiskt stöd hela vägen”

Du (hon har vänt sig till Mattias) visade att det fortfarande fanns saker jag kunde göra. Det fick mig att kliva ur garderoben och börja funka igen.

Mattias: – Din mamma har sagt att ibland måste man ...

Kaarina avbryter: – ... sörja och ha tråkigt. Vi har sörjt mycket de här åren. Men vi har haft roligt också. En anledning till att vi blev företagare var att vi ville rå om vår tid. Det har vi utnyttjat.

Mattias: – Det är nästan så att jag har skämts ibland, över att vi har hittat tillbaka till det som gör oss lyckliga så snabbt.

Som om ni inte tog saken på allvar, för att ni hade kul på fritiden?

Mattias: – Att vi överhuvudtaget hade fritid. Jag har varit ledig någon vardag ibland, byggt altan till exempel. Då har jag känt att jag kanske borde vara ute och sälja. Men att snickra har varit mitt sätt att koppla av när stressen blivit för stor.

Kaarina: – Jag har läst böcker. Unnat mig att åka med på barnens skolutflykter, till exempel. Släktsforskning.

2014 FÖRLORAR DE sin stämningssökans även i Svea hovrätt. Återigen tar de ett avgörande beslut. Det går inte att driva Repus vidare med den dåvarande belåningen. De räknar ut vad det kostar att lägga nycklarna på bordet. Gå i konkurs. Och de funderar noga över vad det skulle innebära för familjen. Förutom de pengar de investerade när de köpte Repus, och det kapital de satt in i företaget för att hålla det flytande, skulle de förlora ytterligare 1,2 miljoner kronor.

Kaarina: – Vi kom överens om vad vi behövde för att orka jobba vidare i företaget och vid vilken ekonomisk gräns det vore bättre att ta förlusten och gå vidare i livet.

Det tar två månader att förhandla om lånen med banken och Almi. Till slut är de överens.

Men känslomässigt blev överenskommelsen en antiklimax för Mattias. Efter alla motgångar tänkte han att nu borde han vara glad. Men det var han inte.

Mattias: – Jag ville känna ”tjoho!” men det var mer: ”Vad gör vi nu då? Jaja, vi har förlorat en massa pengar och nu jobbar vi på.”. Ganska deprimert. Lättnadskänslan kom först senare.

Kaarina är övertygad om att deras minutiösa kontroll över ekonomin under hela processen, och den raka och öppna kommunikationen med långivarna bidrog till att de hittade en lösning.

Mattias: – Banken och Almi har varit ett fantastiskt stöd hela vägen. Varje gång jag har varit på banken har jag fått ett leende, en klapp på axeln och ett: ”Tjena, grabben. Hur går det? Vad duktig du är!”, trots att vi något år måste varit deras största kreditförlust.

ANDRA FÖRETAGARE, OFTA personer de inte alls känner, har också betytt mycket. Nära vänner däremot har haft svårare att hantera situationen.

Kaarina: – Jag tror att de har tänkt att de ska hjälpa mig att lösa problemet. Men det har ju ingen kunnat göra. Det har varit lättare att prata med personer som stått längre ifrån.

Mattias: – Jag är aktiv i Företagarna och har föreläst en del om det vi har lärt oss, bland annat på Misstagens mästare och Almi. Efteråt kommer det ofta fram personer som gått igenom liknande saker, och som tagit sig tillbaka igen. Sânt har jag kunnat leva på i månader.

Och så avslutar Mattias med att berätta hur kul det är att vara företagare. Att han älskar det. Och Kaarina bara tittar på honom, nickar och brister ut i ett smittsamt skratt. ☺

DETTA HAR HÄNT 2010

● 30 mars tar Mattias och Kaarina Kranz över familjeföretaget Repus. Månaderna efter tappar bolaget en stor del av sin omsättning när deras största återförsäljare lanserar en konkurrerande produkt.

Paret Kranz börjar under hösten ana att allt inte har gått rätt till i förhandlingarna inför köpet. Bland annat att företagets dåvarande revisor, PwC, felaktigt lämnat en ren revisionsberättelse.

2011

● Kranz söker, men får inte tillstånd, förlikning med PwC. I stället lämnar Kranz in en stämningssökans mot revisorn till Södertörns tingsrätt.

2012

● Domen i tingsrätten faller den 12 oktober 2012. Kranz förlorar sitt skadeståndsanspråk, men överklagar och får prövningstillstånd i Svea hovrätt.

2014

● Dom faller i Svea hovrätt. En oenig hovrätt anser att revisorn visserligen gjort fel, men att det inte går att bevisa att det orsakat den skada som Kranz anser sig ha lidit. Efter rättegången öppnar Revisorsnämnden en utredning mot revisorn för att granska om han brutit mot god revisionssed. Den läggs ner när revisorn avsägar sig sin revisionsauktorisering och går i förtidspension.